

SOŠ a SOU Horky nad Jizerou

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horky nad Jizerou 35

Obor: 65-42-M/02 Cestovní ruch
65-41-L/01 Gastronomie

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0985

Předmět: Občanská nauka

Ročník: 2.

Téma: Člověk a právo

**Vypracoval: JUDr. Čančík
František**

Materiál: VY_32_INOVACE_44

Datum: 8.1.2013

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Anotace: trestní právo, tresty,
ochranná opatření,
orgány činné v trestním
řízení**

ČLOVĚK A PRÁVO

**TRESTNÍ PRÁVO,
TRESTNÍ ODPOVĚDNOST,
TRESTY A OCHRANNÁ
OPATŘENÍ,
ORGÁNY ČINNÉ V
TRESTNÍM ŘÍZENÍ**

KLÍČOVÉ POJMY

trestní právo hmotné, trestní právo procesní, trestní právo správní, přešupek, trestné činy (přečiny, zločiny), pachatel, spolupachatel, trestní odpovědnost, trest, ochranná opatření, orgány činné v trestním řízení.

INDE DATAE, NE FIRMIOR OMNIA POSSET.
(PROTO JSOU ZÁKONY DÁNY, ABY SILNĚJŠÍ NEMOHL
VŠECHNO).

TRESTNÍ PRÁVO

SOUHRN TRESTNÍCH NOREM O TRESTÁNÍ ZA ZÁVAŽNÁ PROVINĚNÍ (trestné činy) PROTI CHRÁNĚNÝM SPOLEČENSKÝM A INDIVIDUÁLNÍM ZÁJMŮM!

DĚLENÍ TRESTNÍHO PRÁVA:

- **TRESTNÍ PRÁVO HMOTNÉ** – vymezuje trestné činy a ukládané tresty.
- **TRESTNÍ PRÁVO PROCESNÍ** – stanoví postup při zjišťování trestných činů a jejich pachatelů.
- **TRESTNÍ PRÁVO SPRÁVNÍ** – řeší přestupky.

PROTIPRÁVNÍ JEDNÁNÍ

- **PŘESTUPKY:**
 - malý stupeň nebezpečnosti,
 - řeší a trestají je obce a jiné orgány státní správy.
- **TRESTNÉ ČINY** - protiprávní činy uvedené v trestním zákoně:
 - a) **PŘEČINY** (nedbalostní trestné činy – horní hranice trestní sazby do 5 let);
 - b) **ZLOČINY** (úmyslné trestné činy – vše nad 5 let).
- ✓ **PACHATELEM trestného činu je fyzická osoba starší 15 let, která spáchala trestný čin.**
- ✓ **SPOLUPACHATELEM jsou osoby, které spáchaly trestný čin společným jednáním.**

TRESTNÍ ODPOVĚDNOST

PRVKY trestní odpovědnosti:

- trestný čin,
- trest nebo ochranná opatření.

❖ OKOLNOSTI VYLUČUJÍCÍ TRESTNOST:

- nutná obrana,
- krajní nouze,
- nedostatek věku (mladší 15 let),
- nepřičetnost,
- oprávněné použití zbraně.

TRESTY

ÚČELEM TRESTU JE:

- chránit společnost,
- zabránit pachateli v další trestné činnosti,
- vychovat pachatele k řádnému životu.

DRUHY TRESTŮ:

- odnětí svobody,
- domácí vězení,
- obecně prospěšné práce,
- propadnutí majetku,
- peněžitý trest,
- propadnutí věci,
- zákaz činnosti,
- zákaz pobytu,
- zákaz vstupu (na různ. akce),
- ztráta čestných titulů a vyzn.
- ztráta vojenské hodnosti,
- vyhoštění z území ČR.

OCHRANNÁ OPATŘENÍ

1. ochranné léčení;
2. ochranná výchova mladistvých;
3. zabránění věci (která má vztah k trestnému činu).

ORGÁNY ČINNÉ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

- **POLICIE České republiky;**
- **STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ;**
- **SOUDY.**

ÚKOLY orgánů činných v trestním řízení:

- **zjistit, zda byl spáchán trestný čin,**
- **rozhodnout o potrestání pachatele,**
- **rozhodnutí vykonat (jeho výkon zařídit).**

KONTROLNÍ OTÁZKY

1. Jaký rozdíl je mezi přestupkem a trestným činem?
2. Které okolnosti vylučují trestnost?
3. Jaké druhy trestů může uložit soud?

ZDROJE

Radovan Ryska, Monika Puškinová:

✓ **PRÁVO PRO STŘEDNÍ ŠKOLY** (podle nového občanského zákoníku)

Nakladatelství EDUKO, s.r.o., Praha 2012

✓ **ZÁKON č. 40/2009 Sb.**, trestní zákoník v platném znění

✓ **ZÁKON č. 141/1961 Sb.**, o trestním řízení soudním (trestní řád) v platném znění

✓ **ZÁKON č. 218/2003 Sb.**, o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů

✓ **ZÁKON č. 359/1999 Sb.**, o sociálně-právní ochrana dětí

**MLADISTVÝ PACHATEL MUSÍ
MÍT OBHÁJCE OD OKAMŽIKU,
KDY JE PROTI NĚMU
POUŽITO OPATŘENÍ PODLE
ZÁKONA!**

DĚKUJI ZA POZORNOST.

